

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«Το Μέλλον της Εργασίας – Βασικές προκλήσεις της
Ευρωπαϊκής Στρατηγικής της Απασχόλησης»**

**Ομιλία κ. Ν. Αναλυτή
Αντιπροέδρου της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων
της UNICE (Ένωσης Βιομηχανικών και
Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης)
και Αντιπροέδρου του Δ.Σ.
του ΣΕΒ (Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών)**

**13-14 Φεβρουαρίου 2003
Ξενοδοχείο «Αστέρας» Βουλιαγμένης**

Η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια σειρά από μεγάλες προκλήσεις, ιδιαίτερα, μετά τη διαμόρφωση των στόχων και την οριοθέτηση των διαδικασιών της Λισσαβόνας.

Ι. Να βελτιώσει με ταχείς ρυθμούς την ανταγωνιστικότητά της ενσωματώνοντας ενεργά την πληροφορική και τη νέα τεχνολογία και τη γνώση στην παραγωγική διαδικασία και στη διακίνηση των αγαθών και των υπηρεσιών. Η βελτίωση αυτή της ανταγωνιστικότητας πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε όχι μόνο να διαμορφώνει τις συνθήκες διατήρησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου, αλλά πρέπει να συμβάλει δυναμικά και στον εκσυγχρονισμό του.

Άξονες όπως το αίσθημα ασφαλείας των εργαζομένων, η άνοδος του βιοτικού τους επιπέδου, η διατήρηση υψηλής ποιότητας κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής συνοχής, αποτελούν στο σύνολό τους στόχους τους οποίους η βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα πρέπει να υποστηρίζει και εκσυγχρονίζει, γιατί κι αυτή επηρεάζεται από το κοινωνικό και εργασιακό κλίμα.

Αυτά δε, πρέπει να συμβούν σε μία εποχή που συγχρόνως θα αντιμετωπίζονται δύο ιδιαίτερα σοβαρά και πολύπλοκα θέματα. Το ένα είναι η οικονομική συγκυρία, η οποία απ'όλες τις ενδείξεις που υπάρχουν δεν δημιουργεί αισιοδοξία για το άμεσο οικονομικό μέλλον. Το δεύτερο είναι η διεύρυνση και η ενσωμάτωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση των δέκα νέων χωρών.

Η συγκυρία αυτή σημαίνει μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε να ανέβει το επίπεδο ανταγωνιστικότητας αυτών των χωρών καθώς και η διαμόρφωση μιας κουλτούρας κοινωνικού διαλόγου.

Οι πάρα πάνω προκλήσεις δεν είναι εύκολο να αντιμετωπισθούν ούτε αυτό θα γίνει αυτόματα. Απαιτείται μια συνολική ενεργοποίηση των Κρατών – Μελών, των Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Καίριο και κεντρικό ρόλο μπορούν και οφείλουν να ασκήσουν οι Κοινωνικοί Εταίροι στους οποίους ήδη τόσο η Συνθήκη του Άμστερνταμ όσο και οι Στόχοι της Λισσαβόνας καθώς και μια σειρά από Αποφάσεις των Συνόδων Κορυφής αποδίδουν πρωταγωνιστική και υπεύθυνη σημασία.

Να υπενθυμίσω σ' αυτό το σημείο τη Συμφωνία των Κοινωνικών Εταίρων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για ένα τριετές πρόγραμμα ενεργειών επί 19 διαφόρων θεμάτων. Σημασία έχει ότι τα 12 θέματα από τα 19 αφορούν στην απασχόληση.

Τα πάρα-πάνω που ανέφερα, αποτελούν τις άμεσες ανησυχίες για την οικονομική διεύρυνση, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της απασχόλησης.

Όμως, να μου επιτραπεί να προσθέσω και δύο-τρεις έμμεσες μελλοντικές ανησυχίες, που ήδη εκφράζονται και στα κείμενα της Επιτροπής και που θα επηρεάσουν το μεγάλο στόχο της ποσότητας και ποιότητας της απασχόλησης. Αυτές είναι:

Πρώτον οι δημογραφικές τάσεις οι οποίες οδηγούν σε μείωση και γήρανση του ενεργού πληθυσμού. Άρα, εδώ απαιτείται μια συνολική αντιμετώπιση του θέματος της μετανάστευσης και ορισμένοι χειρισμοί, που θα προταθούν από την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες που έχουν για το θέμα της μετανάστευσης τα Κράτη – Μέλη.

Δεύτερον Η ταχύτητα με την οποία μεταβάλλεται η τεχνολογία, η πληροφορική, η επικοινωνία, θα ακυρώνει όλο και περισσότερο τις γνώσεις του εργατικού δυναμικού και θα απαιτεί μια συνεχή διαδικασία ανανέωσης της γνώσης. Μια τέτοια προοπτική δημιουργεί ανησυχία μιας νέας μορφής κοινωνικού αποκλεισμού που θα χωρίζει αυτούς που γνωρίζουν από αυτούς που δεν γνωρίζουν.

Αυτό σημαίνει ότι από τώρα όχι μόνο πρέπει να γίνουν επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό αλλά και να διαμορφωθούν μέσα από ένα εκτεταμένο διάλογο, μια ουσιαστική μεταρρύθμιση, μια νέα στρατηγική για την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα.

Τρίτος χώρος μελλοντικού προβληματισμού που ήδη έχει αρχίσει να εμφανίζεται, είναι το γεγονός ότι ο επαγγελματικός βίος γίνεται όλο και πιο σύνθετος και απαιτητικός

Οι συνθήκες θα οδηγούν στην ανάγκη αλλαγής θέσεων εργασίας, αλλαγής εργοδοτών, αλλαγής αντικειμένου εργασίας .

Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στην διαχείριση των αλλαγών και σε μία αυξημένη αίσθηση ευελιξίας, που θα τους επιτρέπει να προσαρμόζονται, χωρίς να μειώνεται το αίσθημα της ασφάλειας, που έχουν ανάγκη.

Όλα τα δεδομένα μεταβάλλονται και κυρίως η τεχνολογία και φυσικά και οι εργασιακές σχέσεις θα αλλάζουν επίσης.

Δεν μπορούμε να στηριζόμαστε στην αδράνεια. Πρέπει να δημιουργήσουμε συνθήκες ώστε η ασφάλεια, που είναι ζητούμενο, να προέρχεται από τη γνώση του εργαζόμενου και την δική του ευελιξία.

- Σε όλα τα πάρα πάνω προσπαθεί να δώσει απάντηση με σοβαρό προβληματισμό και επαρκή γνώση η αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση.

Η 5/ετής εφαρμογή της πρώτης στρατηγικής, από το 1997 έως σήμερα, έχει αφήσει τη βεβαιότητα θετικών αποτελεσμάτων. Και να σημειώσω ότι εκτός από τα ποσοτικά αποτελέσματα η στρατηγική έχει δημιουργήσει εμπειρία, προσαρμοστικότητα και τρόπο επικοινωνίας μεταξύ της Επιτροπής, των Κρατών -Μελών και των Κοινωνικών Εταίρων.

Έτσι, η αναθεώρηση η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην τελική διαμόρφωση, βρίσκει τη δική μας, τουλάχιστον, πλευρά απόλυτα σύμφωνη.

Η φιλοσοφία, οι αρχές, οι στόχοι που περιέχει, έχουν λάβει υπόψη τους τις πολιτιστικές ποικιλίες και ιδιαιτερότητες αλλά και την ανάγκη συντονισμού, τις προκλήσεις που θα παρουσιάσει η ενσωμάτωση των νέων χωρών, καθώς και η ευελιξία που απαιτεί μια δύσκολη εποχή και ένα πλαίσιο που μεταβάλλεται γρήγορα.

Και για να είμαι πιο συγκεκριμένος, θα ήθελα να αναφέρω την πλήρη μας συμφωνία με την απλοποίηση και τη σταθερότητα των κατευθυντηρίων γραμμών πολιτικής, τη συνέργια και τη συμπληρωματικότητα της πολιτικής απασχόλησης με άλλες διαδικασίες όπως η οικονομική πολιτική, η πολιτική κατάρτισης κλπ. Και ακόμη την μεγαλύτερη συμμετοχή και εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στην πολιτική. Και βέβαια, κανείς δεν μπορεί να διαφωνεί με τους τρεις στόχους που είναι η πλήρης απασχόλησης, η ποιότητα και παραγωγικότητα της εργασίας και η συνοχή χωρίς αποκλεισμούς. Ούτε με την υπογράμμιση ότι οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να είναι περισσότερο προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα, δίδοντας μικρότερη σημασία στις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν

Και τέλος, δεν θα ήθελα να παραλείψω να αναφέρω την πλήρη συμφωνία μας με την ανοικτή μέθοδο συντονισμού, που επίσης έχει χαρακτήρα σύνθετο και παρουσιάζει ιδιομορφίες. Αυτή η μέθοδος πιστεύουμε ότι θα πρέπει να εφαρμοσθεί και σε άλλους τομείς, όπως το ασφαλιστικό αλλά και στο θέμα της καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας.

Έχοντας έτσι υπογραμμίσει την συμφωνία μας για το τι περιέχει η αναθεωρημένη στρατηγική, να μου επιτρέψετε να αναφέρω ποια θέματα,

κατά τη γνώμη μας, λείπουν ή δεν αναφέρονται αρκετά και ανάλογα με τη σημασία που έχουν.

Θεωρούμε ότι το θέμα της επιχειρηματικότητας έπρεπε να παρουσιάζεται με μεγαλύτερη έμφαση αφού μέσα από αυτό θα μπορέσει να δημιουργηθεί μεγαλύτερος αριθμός αυτόνομων θέσεων εργασίας.

Πιστεύουμε ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είναι πιο συγκεκριμένη και να απαιτεί στοχοποίηση από μέρους των κρατών μελών προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατία, να ελαφρυνθεί η φορολογία, ώστε να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις.

Ακόμη, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να αναλάβει πρωτοβουλία που θα οδηγήσει στην δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας μέσα από προγράμματα συνεργασίας επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Ένας άλλος χώρος που δεν καλύπτεται και που θα επιθυμούσαμε να δούμε την Επιτροπή να προχωρεί με περισσότερη αυτοπεποίθηση, είναι η περιγραφή και ανάλυση του γεγονότος ότι ορισμένες χώρες σε θέματα απασχόλησης και ανεργίας να έχουν πολύ καλλίτερα αποτελέσματα από άλλες.

Θα βοηθούσε όλους μια σχετική μελέτη και μία σύγκριση των καλύτερων πρακτικών ώστε όλες οι χώρες με υπόδειξη της Επιτροπής να υιοθετήσουν πολιτικές και πρακτικές που ακολουθούν οι χώρες με τα καλύτερα αποτελέσματα.

Τέλος, θα ευχόμαστε η Επιτροπή να κάνει πιο εκτεταμένη και θεμελιωμένη αναφορά και να πάρει πιο σαφείς θέσεις σε θέματα παραγωγικότητας εργασίας και ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Δεν θα πρέπει να υπάρχει κείμενο της Επιτροπής, ανεξάρτητα από ποια Γενική Διεύθυνση προέρχεται που να μην προβάλλεται και φωτίζεται το θέμα της ανταγωνιστικότητας.

Είναι η υποδομή πάνω στη οποία μπορεί να κτισθούν όλες οι άλλες πολιτικές. Χωρίς αυτή τη βελτίωση δεν θα μπορέσουμε να δούμε επέκταση των επενδύσεων, δημιουργία πλούτου και αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας της απασχόλησης.

Εξ ου και καταλαμβάνει την πρώτη θέση στους στόχους της πολιτικής της Λασσαβόνας.

Επειδή όμως, τα μέχρι τώρα αποτελέσματα δημιουργούν πολλές αμφιβολίες για την επίτευξη του τελικού στόχου, απαιτείται ιδιαίτερα μεγάλη προσπάθεια αντιμετωπίζοντας τα ουσιαστά θέματα με ρεαλισμό, θάρρος και απελευθερωμένη σκέψη.

Η Στρατηγική για την απασχόληση είναι ένα θαυμάσιο, χρήσιμο και καλά δομημένο εργαλείο και γι' αυτό είναι απαραίτητο. Όμως, η δημιουργία πλούτου, η αύξηση των επενδύσεων, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας, που αποτελούν τα θεμέλια της αύξησης της απασχόλησης και της μείωσης της ανεργίας, προϋποθέτουν πολλές πρακτικές και ρεαλιστικές λύσεις σε πολλούς τομείς: όπως η μείωση της γραφειοκρατίας, η μείωση και εκλογίκευση της φορολογίας, η δημιουργία υποδομών, η βελτίωση της γνώσεως του συνολικού πληθυσμού και ειδικά των εργαζομένων του σήμερα και αύριο.

Κι' έτσι, για την Στρατηγική θα μπορούσε κανείς να αναφέρει ότι είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την ποσοτική και ποιοτική αύξηση της απασχόλησης.

Κλείνοντας, θα ήθελα να κάνω μια έκκληση προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής.

Ας ακολουθήσουν στις ανακοινώσεις τους, στα προγράμματά τους, στις κατευθυντήριες γραμμές τους, αλλά και στην πρακτική τους, τη λογική και τις παραινέσεις της επιστολής των τριών Ηγετών (του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Καγκελάριου της Γερμανίας και του Πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου) προς τον Προεδρεύοντα Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη και να μου επιτρέψετε να αναφέρω δύο παραγράφους από την επιστολή αυτή.

«Η ευρωπαϊκή επιχείρηση παίζει κύριο ρόλο στην επιτυχία της Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Όταν παίρνουμε πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να έχουμε κατά νουν ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία θα πρέπει να διατηρήσει τη θέση της στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαστήριο ρυθμιστικών πειραματισμών οι οποίοι αυξάνουν το κόστος ή το βάρος στην εργοδοσία».

«Η Επιτροπή, προτού υιοθετήσει προγράμματα, θα πρέπει να συμβουλευέται σοβαρά τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις».

Η εφαρμογή της λογικής και φιλοσοφίας, που πηγάζουν από αυτή την επιστολή, θα συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση των διλημάτων και στην επίλυση των προβλημάτων, που η Ευρώπη αντιμετωπίζει στα θέματα ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, και ίσως αυτή η εφαρμογή παίξει ένα ουσιαστικό ρόλο στην κατασκευή μιας ατμομηχανής, που τόσο χρειάζεται σήμερα η Ευρώπη.